

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

ІВАХНЕНКО АНДРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

УДК 316.422: 330.34

**ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ НА
ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ З УРАХУВАННЯМ РИЗИКІВ**

Спеціальність 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Харків – 2021

Дисертацією є рукопис.

Роботу виконано на кафедрі міжнародного бізнесу і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник доктор економічних наук, професор

Горовий Дмитро Анатолійович,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
професор кафедри економіки та маркетингу.

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор

Біловодська Олена Анатоліївна,
Київський національний університет технологій та дизайну,
професор кафедри маркетингу та комунікаційного дизайну;

кандидат економічних наук

Нагорний Євген Ігорович,
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка,
провідний науковий співробітник
науково-дослідного сектору.

Захист відбудеться "30" вересня 2021 р. о 13.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д64.050.02, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», вул. Кирпичова, 2, м. Харків, 61002.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» за адресою: вул. Кирпичова, 2, Харків, 61002.

Автореферат розісланий 30 серпня 2021 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Лариса СТРИГУЛЬ

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах перебудови світової та національної економік, конкурентоспроможність промислових підприємств забезпечується впровадженням інновацій. Обмеженість власних фінансових ресурсів, висока вартість залучених коштів та високо ризиковий характер інноваційної діяльності підприємств стримує їх розвиток.

В цих умовах актуалізується проблема ефективного управління інвестиційним забезпеченням впровадження інновацій на промислових підприємствах з урахуванням ризиків.

Дослідженням інноваційно-інвестиційної сфери діяльності промислових підприємств знайшли відображення у працях таких науковців, як: О. Біловодська, Р. Геєць, Д. Горовий, П. Друкер, С. Ілляшенко, Л. Лазоренко, О. Літвінов, Є. Нагорний, А. Родрігес-Клар, В. Семиноженко, Й. Шумпетер, Р. Фостер, О. Ястремська. Особливостям впровадження інновацій та формуванню інвестиційного їх забезпечення в умовах ризику присвячені праці: Л. Антонюк, М. Джордж, Е. Петерс, П. Перерва, С. Покропивний, В. Савчук, Д. Тідд, Р. Фатхудинов та ін. Проте питання інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності підприємств та впровадження інновацій, зокрема, вплив ризиків на впровадження інновацій на промислових підприємствах є недостатньо вирішеними та потребують подальшого розгляду та поглиблення.

Таким чином, розробка та наукове обґрунтування теоретичних і науково-методичних підходів до інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на промисловому підприємстві з урахуванням ризиків є актуальним науково-практичним завданням, яке потребує подальшого доопрацювання і визначає напрям дисертаційного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано на кафедрі міжнародного бізнесу і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» у межах держбюджетних НДР МОН України: «Розробка концепції та теоретичних засад управління конкурентоспроможністю промислових підприємств в умовах глобалізації» (ДР № 01047U003360), в межах якої визначено особливості інноваційної та інвестиційної діяльності підприємства з урахуванням ризиків, «Менеджмент міжнародного бізнесу в умовах четвертої промислової революції» (ДР № 0120U102635), де здобувачем досліджено вплив впровадження науково-технічних інновацій на конкурентоспроможність промислових підприємств.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є розробка і наукове обґрунтування теоретичних і науково-методичних підходів до формування інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на промисловому підприємстві з урахуванням ризиків.

Відповідно до поставленої мети було визначено такі завдання:

- уточнити понятійний апарат щодо інвестиційного забезпечення впровадження інновацій;
- удосконалити класифікацію ризиків, пов'язаних із інвестиційним забезпеченням впровадження інновацій на промисловому підприємстві;
- запропонувати методичні положення щодо оцінки інноваційності підприємств та ризиків інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на підприємстві;

- провести аналіз та розробити методичний підхід щодо оцінки ефективності економічної діяльності підприємства за умови достатності капіталу для інвестицій у впровадження інновацій;

- удосконалити організаційне забезпечення щодо залучення високоризикованого капіталу для фінансування інноваційної діяльності;

- розробити сценарний підхід щодо визначення зміни інновативності підприємства за умов розширення джерел інвестицій за запропонованими організаційно-економічними заходами.

Об’єкт дослідження – процеси формування інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на промисловому підприємстві з урахуванням ризиків.

Предметом дослідження – сукупність теоретичних і науково-методичних положень щодо формування інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на промисловому підприємстві.

Методи дослідження. Для досягнення визначеної мети і вирішення поставлених у роботі завдань використано такі загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: порівняльний аналіз – для дослідження впровадження інновацій на промислових підприємствах; абстрактно-логічний аналіз – для обґрунтування понятійно-категоріального апарату інвестиційного забезпечення впровадження інновацій; графічний метод – для наочності відображення результатів дослідження; спеціальні: економіко-математичний, фінансовий аналіз і оцінка динаміки обсягів науково-технічних інновацій промислових підприємств; контент-аналіз наукових публікацій – для вибору найбільш прийнятних показників та засобів залучення інновацій; статистичні методи (трендовий аналіз, метод авторегресії – плинного середнього) – для оцінки інноваційності підприємства та ризиків впровадження інновацій підприємствами України.

Інформаційну базу дисертації становлять зведені статистичні дані Державної служби статистики України, офіційні дані з інформаційної бази ООН, офіційні статистичні дані щодо функціонування промислових підприємств України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, ресурси мережі Інтернет, результати особистих досліджень автора.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у наступному:

удосконалено:

- визначення сутності поняття трансферу інновацій підприємства, особливістю якого є поєднання процесів фінансування (інвестиції) і засобів передачі знань, вмінь, соціальних або віртуальних здобутків, продукту (інновації), що поглиблює теоретичні підґрунтя інвестиційного забезпечення впровадження інновацій з урахуванням ризиків;

- класифікацію ризиків інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на підприємстві, яка на відміну від існуючих виокремлює ознаки залучення та впровадження інновацій, що дозволяє обрати організаційні та економічні інструменти інвестиційного забезпечення впровадження інновацій залежно від характеру ризиків та здійснити більш точну оцінку інноваційності підприємства;

набули подальшого розвитку:

- методичний підхід щодо оцінки інноваційності підприємства, який відрізняється від існуючих поєднанням системи комплексних показників з урахуванням ступеня ризикованості інвестування при впровадженні інновацій на промисловому підприємстві за удосконаленою класифікацією ризиків, що дозволяє

приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо розробки заходів зі зменшення ризиків;

– методичні положення щодо оцінки та прогнозування рівня забезпеченості підприємства інвестиційними ресурсами для впровадження інновацій, що на відміну від наявних, базується на результатах оцінки та аналізу капіталізації підприємства, визначеності достатності власного капіталу та можливості залучення традиційних інвестиційних джерел, з подальшим прогнозуванням їх зміни на основі використання адаптивної авторегресії (ARIMA), що надає можливість проведення діагностики ймовірних ризиків на ранніх етапах при прийнятті управлінських рішень щодо формування інвестиційного забезпечення впровадження інновацій;

– організаційне забезпечення щодо залучення ризикованого капіталу для фінансування інноваційної діяльності на основі побудови інноваційної бізнес-моделі, що на відміну від існуючих, поєднує як ринкові, так і фактори суспільного оточення, дозволяє визначати організаційні форми взаємодії інвесторів при фінансуванні інноваційної діяльності, що дозволяє підвищити ефективність функціонування механізму управління інвестиційного забезпечення впровадження інновацій;

– сценарний підхід щодо розширення джерел інвестицій при впровадженні інновацій та диверсифікації ризиків, що на відміну від інших передбачає зміну існуючої організаційної структури на основі визначення вартості та обсягів залучення інвестицій в інновації, напрямів їх впровадження, структури розподілу прав власності та капіталу, це дозволяє сформуванню найбільш привабливі організаційні, фінансово-економічні заходи удосконалення інвестиційного забезпечення впровадження інновацій з урахуванням контролю ключових параметрів ризиків.

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження для управління підприємствами полягає в розробці та розвитку комплексних методичних рекомендацій з інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на промисловому підприємстві з урахуванням ризиків. Основні результати дослідження впроваджено у діяльності підприємств: ТОВ НВП «Машинобудівник» (довідка № 01-5/01/21 від 5.01.2021 р.), ТОВ «НТЦ «Екомаш» (довідка № 03 від 09.01.2021 р.), ДП «Харківське конструкторське бюро з двигунобудування» (довідка №465 від 31.12.2020 р.).

Результати проведеного дослідження та наведені в роботі практичні рекомендації використовуються в навчальному процесі Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» при викладанні студентам спеціальності 073 «Менеджмент» дисциплін «Інноваційна і інвестиційна діяльність», «Інноваційна діяльність в міжнародному бізнесі», «Міжнародний бізнес» (акт про впровадження від 11 березня 2020 р.).

Особистий внесок здобувача. Усі положення та результати дисертаційного дослідження одержані здобувачем особисто. Серед них: запропоновано класифікацію ризиків інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на підприємстві, запропоновано організаційне забезпечення щодо залучення ризикованого капіталу для фінансування інноваційної діяльності за рахунок побудови інноваційної бізнес-моделі.

Апробація результатів дисертації. Основні положення і практичні результати дисертації доповідались на Міжнародних науково-практичних конференціях: «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я» (Харків, 2010, 2011, 2014, 2018-2020), «Financial and credit system: problems and

innovations» (Одеса, 2019), XII Міжнародна науково-практична конференція магістрантів та аспірантів (Харків, 2018), «Проблеми соціально-економічного розвитку підприємств» (Харків 2010, 2011).

Публікації. Основний зміст дисертації відображено у 21 науковій праці, з них: 8 статей у наукових фахових виданнях України, 1 – у закордонному науковому виданні, що входить до міжнародних наукометричних баз, 11 – у матеріалах конференцій, 1 – у іншому виданні. Загальний обсяг публікацій становить 5,44 друк.арк, з них особисто здобувачу належить 4,00 друк.арк.

Структура й обсяг роботи. Дисертаційна робота складається з анотації двома мовами, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації становить 260 сторінок (16,25 авт. арк.); з них 50 рисунків по тексту, 12 рисунки на 12 окремих сторінках; 56 таблиць по тексту; 21 таблиця на 21 сторінках; список використаних джерел з 229 найменувань на 22 сторінках; 5 додатків на 20 сторінках. Основний текст дисертації складає 185 сторінок (11,56 авт. арк.).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність наукового дослідження, сформульовано його мету, завдання, предмет та об'єкт. Визначено зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами, планами, темами, наукову новизну та практичне значення отриманих результатів дослідження.

У **першому розділі** – «Теоретико-методичні основи інвестиційного забезпечення впровадження інновацій» уточнено понятійний апарат щодо інвестиційного забезпечення впровадження інновацій, удосконалено класифікацію ризиків, пов'язаних із інвестиційним забезпеченням впровадження інновацій на промисловому підприємстві.

В роботі доведено, що вирішальними факторами розвитку світової економіки стають інноваційні й інвестиційні процеси, які в умовах глобалізації набувають все більшої значущості. Глибинна інтеграція економіки України на світові ринки вимагає розробки нових підходів щодо формування інвестиційного забезпечення впровадження інновацій, зважаючи на необхідність інтенсифікації модернізації промислових підприємств з урахуванням недостатності внутрішніх джерел інвестиційного забезпечення, що зумовлює доцільність уточнення понятійно-категоріального апарату щодо інвестиційного забезпечення впровадження інновацій підприємства (рис. 1).

В роботі доведено, що основною формою впровадження інновацій на підприємствах виступає трансфер інновацій, що відображає комплекс взаємовідносин суб'єктів інноваційно-інвестиційної діяльності, визначає струмуючі бар'єри та ефективність її здійснення з урахуванням високого рівня ризиків. Визначено, що трансфер інновацій – «комплекс економічних відносин суб'єктів інноваційно-інвестиційної діяльності щодо впровадження нових науково-технологічних, соціальних, віртуальних (у т.ч. нематеріальних, інтелектуальних, інформаційних) високотехнологічних рішень, який обумовлює взаємозв'язок інвестиційних і інновацій процесів з метою досягнення економічного ефекту, визначає їх форми, засоби та носить високо-ризикований характер». Обґрунтовано основні види трансферу інновацій та відповідні форми: управлінські (інжиніринг; франчайзинг; аутсорсинг; консалтинг та ін.), технологічні (передача патентів на винаходи; патентне ліцензування; торгівлю безпатентними винаходами та ін.), організація спільної діяльності (спільні НДКР, наукові та виробничі консорціуми, стратегічні альянси, придбання прав власності у нових технологічних компаніях та ін.).

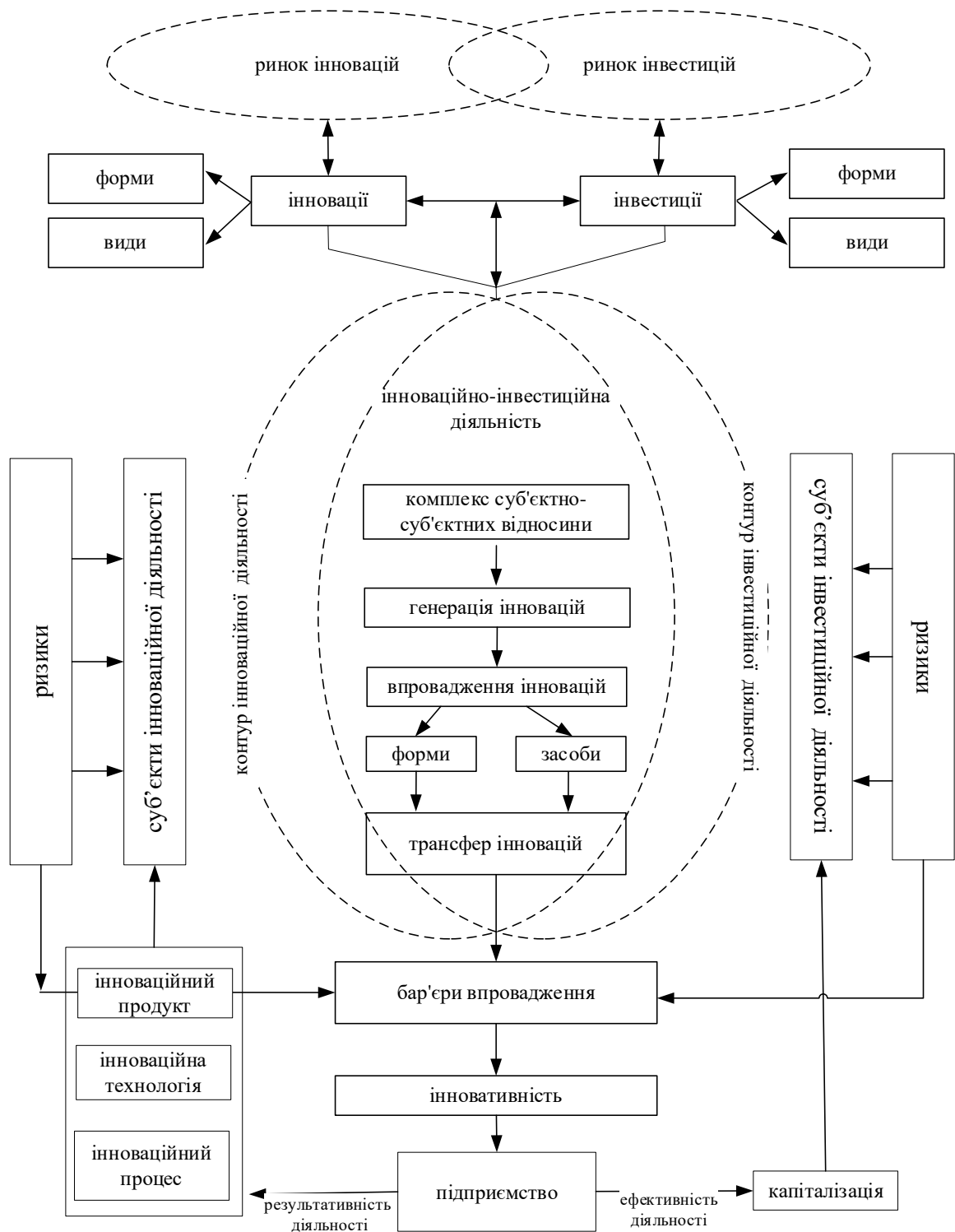

Рисунок 1 – Теоретичний базис інвестиційного забезпечення впровадження інновацій підприємства

Доведено, що найбільш загальною характеристикою підприємства, що відображає спроможність до прийняття інвестицій в інновації є «інноваційність» – рівень готовності соціально-економічної системи до інноваційних змін, нових ідей, здатність підтримувати і реалізовувати нововведення у всіх сферах діяльності та залучати інвестиції. Таким чином, рівень інноваційності відображає спроможність підприємства щодо подолання бар'єрів з залучення інвестицій у трансфер інновацій з урахуванням ризиків інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства. Все це є підґрунтям щодо удосконалення класифікації ризиків інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на промисловому

підприємстві, яка є узагальненою та такою, що об'єднує в систему додатково виокремлені ознаки залучення та впровадження інновацій, дозволяє обрати організаційні та економічні інструменти інвестиційного забезпечення впровадження інновацій залежно від характеру ризиків, здійснити більш точну оцінку інноваційності підприємства.

У другому розділі – «Оцінка інвестиційного забезпечення впровадження інновацій промислового підприємства» проведено аналіз інвестиційної та інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні та розроблено методичний підхід до оцінки інвестиційного забезпечення впровадження інновацій підприємства; запропоновано методичні положення до оцінки та прогнозування фінансово-економічного стану підприємства на основі застосування ARIMA.

Аналіз інноваційної активності підприємств України довів, що за період з 2000 по 2019 рр. частка таких, що здійснювали впровадження інновацій коливалась у розмірі 8,2-16,6%. Причому, якщо кількість нових технологічних процесів відбувалась в діапазонах незначних відхилень, то випуск інноваційної продукції скоротився із 9,4 до 1,4 %, в цей же час значно зменшилася частка впроваджені у виробництво високотехнологічних видів промислової продукції. Тобто, інвестиції у інновації складають незначну частку в загальному обсязі капіталовкладень промислових підприємств. Щодо результатів дослідження Харківського регіону, то тут спостерігаються дещо інші тенденції, так доля підприємств, що впроваджувала інновації за період з 2010 по 2019 рр. підвищилася з 18 до 26 % відповідно, а питома вага реалізованої інноваційної продукції знаходилася на рівні 3%.

Таким чином, фінансування інноваційної діяльності підприємств відбувається, головним чином, за рахунок власних обмежених коштів, питома вага інвестицій з боку вітчизняних та іноземних інвесторів складає долю на рівні 1,5 % від загального обсягу. Визначені тенденції свідчать про недостатність власних коштів підприємств для фінансування впроваджень інновацій, а прогноз зміни визначених макроекономічних показників у середньостроковій перспективі показує тенденцію щодо спаду.

Для оцінки інноваційності промислового підприємства в роботі було запропоновано методичний підхід за запропонованою системою комплексних показників, які враховують вплив факторів та ризиків інвестування при впровадженні інновацій на промисловому підприємстві за удосконаленою класифікацією ризиків (табл. 1).

Основні положення методичного підходу до оцінки інноваційності промислового підприємства представлено на рис. 2.

На основі результатів бальної оцінки показників за кожним фактором та визначення ступеню їх впливу отримано модель інноваційності промислового підприємства (1)

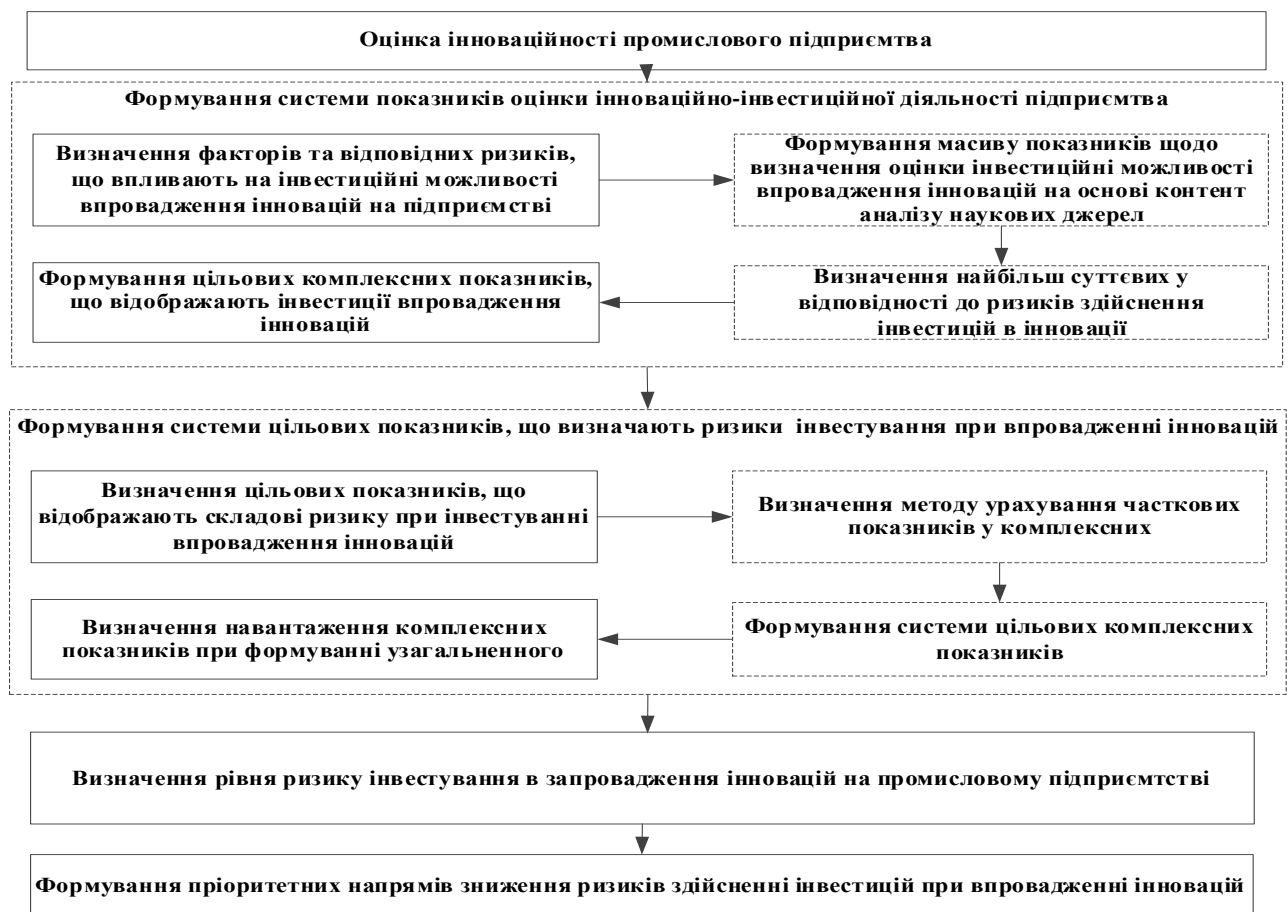
$$K_r = 0,0101 \cdot b_1 + 0,0173 \cdot b_2 + 0,0151 \cdot b_3 + 0,0221 \cdot b_4 + 0,0460 \cdot b_5 + 0,0145 \cdot b_6, \quad (1)$$

де K_r – показник інноваційності (інвестиційного забезпечення впровадження інновацій) промислового підприємства; b_i – значення комплексних показників, що відображають інноваційність підприємства за i -тим фактором.

Для визначення рівня ризику інвестицій під час впровадження інновацій за допомогою шкали Харрінгтона для K_r було визначено три інтервали: високого ($0 < K_r \leq 0.6$), середнього ($0.6 < K_r \leq 0.8$) та низького ($0.8 < K_r \leq 1$) рівня ризику відповідно. Розрахунки показника інноваційності та рівня ризику інвестування в інновації на промислових підприємствах за роками наведені у табл. 2.

Таблиця 1 – Система показника інноваційності з урахуванням ризиків

Ризики інвестиційної діяльності	зміни структури капіталу	коефіцієнт фінансової автономії		ризик впливу інвестора, що надає інновації	Ризики інноваційної діяльності	вплив впровадження інновацій на виробничу діяльність підприємства	фондовіддача		технологічний ризик				
		коефіцієнт поточної ліквідності	структура корпоративних прав на підприємстві				структура кредиторської заборгованості	b_1		темпи зміни фондоозброєності	показник участі у галузевих об'єднаннях	показник виробничих зв'язків підприємства	b_4
										показник інтеграції підприємства у технологічні ланцюжки			
	достатності інвестицій	темпи зміни обсягу капітальних інвестицій				b_2	ризик доцільності	ефективність діяльності підприємства	фінансовий леверидж (головний показник)		b_5		
		темпи зміни обсягу основних активів							темпи зміни чистої виручки				
		темпи зміни обсягу оборотних активів							темпи зміни валового прибутку				
темпи зміни обсягу нематеріальних активів			частка інноваційної продукції у загальному обсязі										
часовий лаг отримання результатів від інвестицій в інновації	період обігу оборотних коштів			b_3	часовий ризик	інтернаціоналізації діяльності	темпи зміни валютного рахунку підприємства		b_6				
	показник періоду обігу грошових коштів						показник інтернаціоналізації сайту						
	показник періоду обігу дебіторської заборгованості						оновлення інформації в мережі інтернет						
	показник періоду обігу готової продукції						показник участі у міжнародній торгівлі						
	показник періоду обігу незавершеного виробництва						оприлюднення інформації про партнерські зв'язки підприємства						
	показник періоду обігу сировини та матеріалів												
							міжнародний ризик						

Рисунки 2 – Методичний підхід до оцінки інноваційності промислового підприємства

Таблиця 2 – Динаміка розрахунку показника інноваційності та рівня ризику інвестування в інновації на промислових підприємствах

Інноваційність/ рівень ризику	Роки				
	2015	2016	2017	2018	2019
Підприємства					
ПАТ «Харківський підшипниковий завод»	0,6759/ середній	0,6993/ середній	0,6012/ середній	0,5964/ високий	0,5842/ високий
ДП «Завод імені В.О. Малишева»	0,6889/ середній	0,6889/ середній	0,8256/ низький	0,7774/ середній	0,7875/ середній
ДП Харківський машинобудівний завод «ФЕД»	0,4229/ високий	0,4301/ високий	0,5896/ високий	0,5366/ високий	0,5848/ високий
ПрАТ «Харківський тракторний завод»	0,6344/ середній	0,5357/ високий	0,554/ високий	0,5389/ високий	0,5663/ високий
АТ «Турбоатом»	0,8505/ низький	0,7585/ середній	0,7758/ середній	0,6801/ середній	0,7973/ середній

У відповідності до значень показника інноваційності та рівня ризику сформовано напрями зниження ризиків інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на промисловому підприємстві. Для аналізу економічної ефективності діяльності підприємства та прогнозування тенденцій щодо її зміни було запропоновано методичні положення щодо оцінки та прогнозування фінансово-економічного стану підприємства з використанням трендових моделей та методу ARIMA.

Положення включають дворівневу систему діагностики: оцінку та аналіз динаміки капіталізації й показників, що відображають ефективність використання капіталу підприємства; оцінку та аналіз достатності наявних та можливість залучення традиційних інвестиційних джерел фінансування впровадження інновацій. Такий підхід дозволяє як визначати дієвість заходів, спрямованих на зниження ризикованості інвестицій в інноваційну діяльність підприємства, так і достатність власного та традиційного залученого капіталу при формуванні інвестиційного забезпечення впровадження інновацій та надасть можливість у подальшому визначати їх практичну реалізацію за кожним прогнозним періодом. Складові методичних положень щодо оцінки та здійснення прогнозування рівня забезпеченості інвестиціями в інновації наведено на рис. 3.

За результатами оцінки, аналізу і прогнозування такі промислові підприємства, як: ПАТ «Харківський підшипниковий завод», ДП Харківський машинобудівний завод «ФЕД», ПрАТ «Харківський тракторний завод» мають незадовільний рівень інноваційності, що обмежує їх можливості з впровадженням інновацій; ДП «Завод імені В.О. Малишева», АТ «Турбоатом» мають обмежені можливості щодо здійснення інвестицій в інноваційну діяльність, що не дозволяє в повній мірі проводити модернізацію виробництва та розширювати номенклатуру інноваційної продукції.

Визначено, за результатами оцінки інноваційності промислових підприємств в Україні найбільш притаманним є середній та високий рівень ризикованості інвестицій в інновації.

Детермінований аналіз, здійснений прогноз щодо зміни факторів впливу рівня забезпеченості капіталом та інноваційності промислового підприємства, SWOT-аналіз інвестиційно-інноваційних умов діяльності, дозволив зробити висновки щодо необхідності формування фінансово-економічних та організаційних заходів, пов'язаних із залученням ризикованого (венчурного капіталу) щодо формування інвестиційного забезпечення впровадження інновацій.

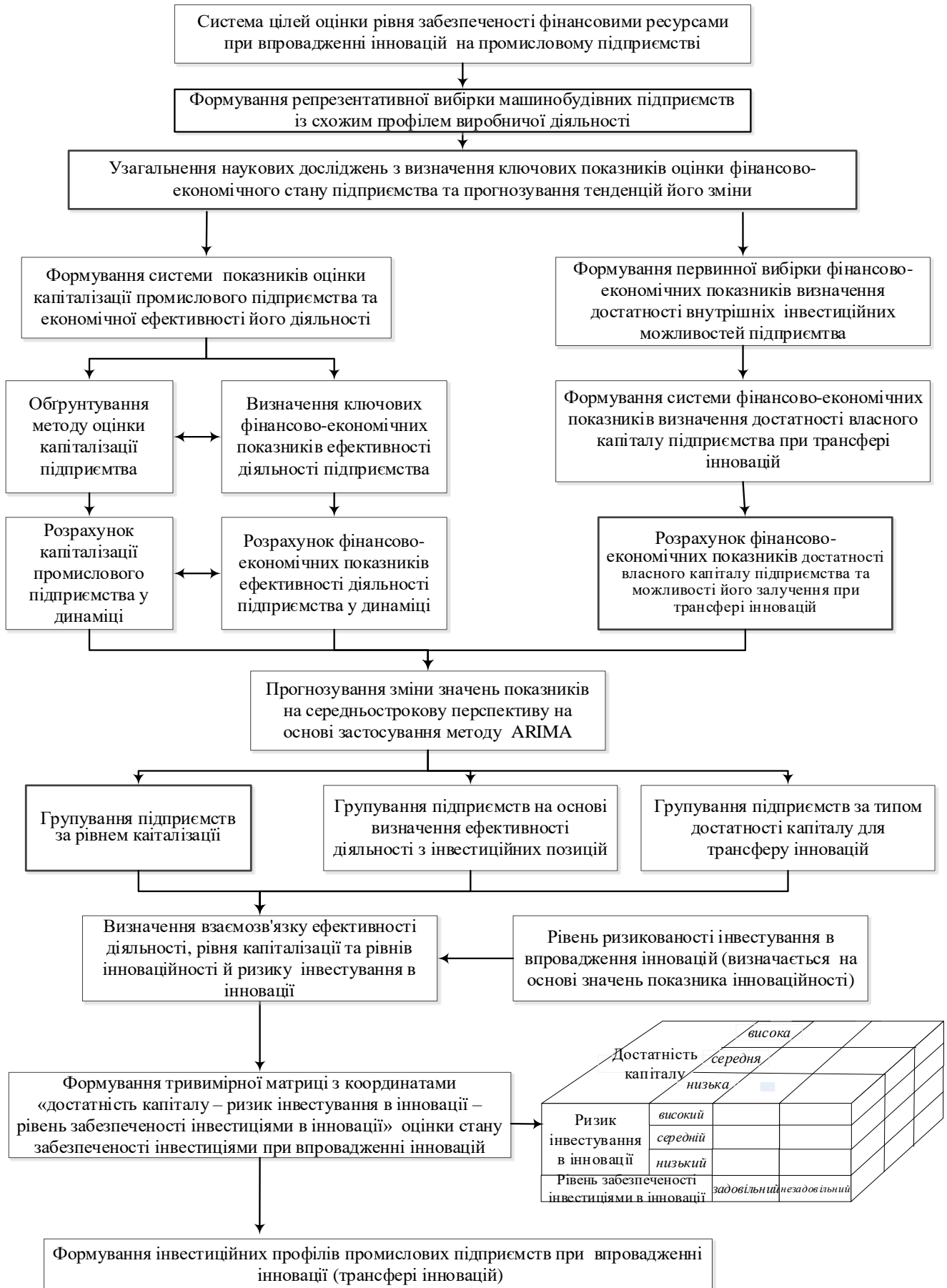

Рисунок 3 – Методичні положення щодо оцінки та здійснення прогнозування рівня забезпеченості інвестиціями в інновації

У третьому розділі – «Удосконалення методичного забезпечення інвестиційної діяльності з впровадження інновацій на промисловому підприємстві» обґрунтовано запровадження інноваційної бізнес-моделі при формуванні інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності в умовах ризиків; удосконалено організаційне забезпечення залучення ризикованого капіталу для фінансування інноваційної діяльності; запропоновано сценарний підхід щодо визначення зміни капіталізації та інновативності підприємства за умов розширення джерел інвестицій.

В роботі обґрунтовано, що формування інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на підприємствах вітчизняної машинобудівної промисловості потребує удосконалення організаційних форм та розробки підходів до визначення економічної доцільності впровадження інновацій, імплементації інноваційних бізнес-моделей організації діяльності з формування інвестиційного забезпечення впровадження інновацій. Інтеграція вітчизняних підприємств у світовий ринок та децентралізація й дерегуляція інвестиційної і інноваційної діяльності, необхідність технологічної модернізації та оновлення номенклатури продукції передбачає утворення нових форм взаємодії підприємств з суб'єктами ринку капіталу (ризикованого, венчурного) та знань.

Зважаючи на брак власного капіталу та обмежений характер залучення зовнішніх традиційних джерел фінансування, запропоновано організаційне забезпечення щодо залучення ризикованого капіталу для фінансування інноваційної діяльності за основними організаційними формами взаємодії підприємства з суб'єктами ринків капіталу та знань за трансфером інновацій: створення спільних підприємств, внутрішніх бізнес-інкубаторів (організація стартапів), формування інституційно закріплених контрактів на розподіл прав та економічних результатів на об'єкти інтелектуальної власності та доходів від їх реалізації, здійснено виділення бізнес-процесів: інвестиційних, інноваційних та організаційного проектування, які є взаємозв'язаними для обґрунтуванням достатності ресурсів щодо їх забезпечення.

Розробка організаційного забезпечення залучення інвестицій щодо впровадження інновацій передбачає визначення ресурсної, організаційно-структурної та функціональної складових розробки інноваційних бізнес-моделей (рис. 4). Вони, в свою чергу, передбачають оцінку інноваційності підприємства, ризикованості інноваційно-інвестиційної діяльності, достатності наявного капіталу, що дозволяє обґрунтувати економічні параметри та вибір форм організації впровадження інновацій, які базуються на наступних складових: вартість залучення капіталу та розподіл прав власності.

Запропонований підхід щодо організаційного забезпечення з залучення ризикованого капіталу для фінансування інноваційної діяльності передбачає запровадження організаційної матричної структури щодо управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства.

Аналіз типових положень щодо організації відділів, підрозділів промислових підприємств і посадових інструкції фахівців дозволяє визначати та узагальнювати певний перелік задач управління, які виконуються в процесі залучення інвестицій щодо впровадження інновацій на підприємстві.

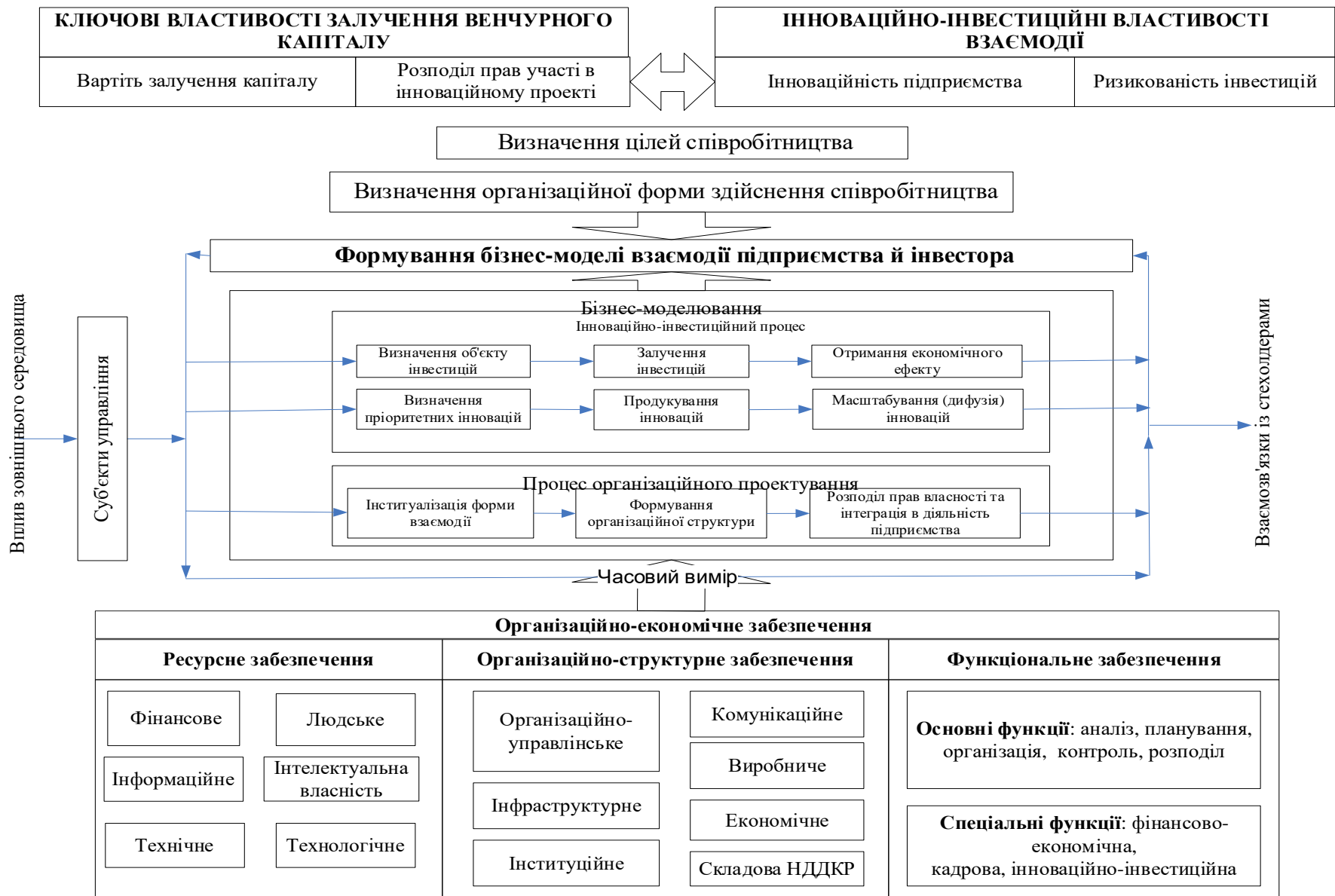

Рисунок 4 – Складові організаційного забезпечення впровадження інновацій

Для прогнозування результатів організаційних та фінансово-економічних змін щодо формування інвестиційного забезпечення впровадження інновацій у дисертаційній роботі запропоновано застосування сценарного підходу (рис. 5), який передбачає формування 3-х сценаріїв (еволюційного, найбільш вірогідного та оптимістичного), що відрізняються параметрами запровадження змін та відповідно впливають на фактори, що обумовлюють обсяг та вартість залучення ризикованого капіталу з урахуванням оцінки достатності капіталу.

Характеристика	Графічне відображення сценарію
<p><i>Сценарій 1 (еволюційний – песимістичний)</i></p> <p>Прогноз розвитку ситуації без впливу на процеси: ситуація розвивається «сама по собі (еволюційний розвиток)»</p>	
<p><i>Сценарій 2 (обмежене й поступове впровадження змін – найбільш вірогідний)</i></p> <p>Прогноз розвитку ситуації при впровадженні вибраного комплексу організаційних та фінансово-економічних заходів – (пряма задача), а саме: нівелювання негативного впливу факторів, що зумовлюють ризики інвестицій при впровадженні інновацій</p>	
<p><i>Сценарій 3 (революційний – оптимістичний)</i></p> <p>Синтез комплексу організаційних та фінансово-економічних заходів для досягнення необхідних змін (зворотна задача), а саме: досягнення цільового рівня інноваційності та приросту капіталізації</p>	

Рисунок 5 – Сценарії взаємозв'язку запровадження організаційних та фінансово-економічних заходів за показниками інноваційності щодо зміни капіталізації підприємства

Приріст інвестицій у впровадження інновацій змінює масштаб діяльності підприємства, підвищує ефективність виробництва, що позитивно впливає на капіталізацію. Застосування сценарного підходу дозволяє при диверсифікації ризиків здійснювати контроль за їх різними видами, підвищувати рівень інноваційної та ефективності діяльності підприємства. Вибір найбільш придатного сценарію базується на результатах побудови інвестиційних профілів промислових підприємств, що визначають достатність капіталу та рівень ризикованості інвестицій в інновації.

Для цілей економічної оцінки та здійснення прогнозування на період середньострокової перспективи доцільності формування інвестиційного забезпечення впровадження інновацій, обґрунтовано використання визначення модифікованої величини зміни чистої поточної вартості підприємства, що відображає вплив запропонованих заходів на величину додаткового чистого фінансового потоку та ставки дисконтування, що дозволяє її коректувати в залежності від наявного рівня ризику інвестування щодо впровадження інновацій (основою визначення є інновативність підприємства).

Модифікована величина зміни чистої поточної вартості ($\Delta NPV_{in.ef.}$) з урахуванням вказаних факторів:

$$\Delta NPV_{in.ef.} = \sum_{i=1}^n \frac{\Delta B_i - \Delta C_i}{(1 + r \cdot K_r)^{i-1}} \quad (2)$$

де $\Delta NPV_{in.ef.}$ – зміна чистої поточної вартості підприємства, що залучає інвестиції в інновації, тис. грн., ΔB_i – додатковий дохід, отриманий підприємством від впровадження інновацій в i -тому році, тис. грн., ΔC_i – витрати, пов'язані із залученням інвестицій, в i -тому році, тис. грн., K_r – узагальнений коефіцієнт зміни вартості інвестованого капіталу при впровадженні інновацій; $i-1$ – часовий лаг між приростом виручки і часом впровадження інновацій, r – ставка дисконтування (відображає поточну вартість залучення капіталу), частка.

Результати розрахунків за найбільш вірогідним сценарієм формування інвестиційного забезпечення впровадження інновацій наведено на рис. 6.

Результати розрахунків різних сценаріїв щодо формування інвестиційного забезпечення впровадження інновацій показали доцільність запровадження найбільш вірогідного сценарію з обмеженим залученням ризикованого (венчурного) капіталу.

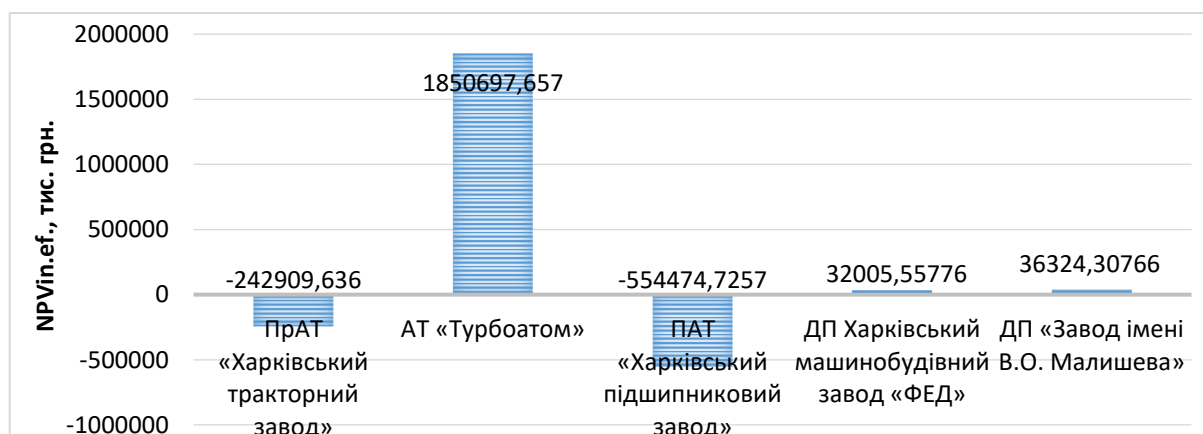

Рисунок 6 – Зміна капіталізації ($\Delta NPV_{in.ef.}$) промислових підприємств при реалізації найбільш вірогідного сценарію (фрагмент)

Такий підхід дозволяє зберегти структуру розподілу прав власності на підприємстві при розподілі ризиків, пов'язаних з його інноваційністю, не зважаючи на еволюційний характер запровадження технологічних (модернізація виробництва) та продуктових інновацій (розширення номенклатури інноваційної продукції). Крім того, за такого сценарію ДП Харківський машинобудівний завод «ФЕД», ДП «Завод імені В.О. Малишева» та АТ «Турбоатом» показують доволі значне зростання капіталізації, що дає змогу більш широко використовувати традиційні джерела фінансування та знижувати ризики інвестицій в запровадження інновацій. ПАТ «Харківський підшипниковий завод» та ПрАТ «Харківський тракторний завод») вимагають запровадження інноваційних бізнес-моделей щодо організації формування інвестиційного забезпечення з впровадження інновацій, що може призвести до зміни структури власності на підприємстві. При цьому, значно зростає інноваційність підприємства, відбувається диверсифікація інших ризиків, проводиться модернізація виробничого базису та оновлення номенклатури продукції щодо запровадження більш інноваційної. Слід зазначити, що запропонований методичний підхід дозволяє здійснювати прогнозування щодо доцільності запровадження організаційних та фінансово-економічних змін на підприємствах з формування інвестиційного забезпечення впровадження інновацій, контроль за рівнем ризиків та проводити їх диверсифікацію.

Таким чином, запропоновані в дисертації теоретичні положення, методичні підходи та практичні рекомендації забезпечать обґрунтованість управлінських рішень у процесі інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на промисловому підприємстві з урахуванням ризиків.

У **додатках** наведено визначення основних категорій і понять за тематикою роботи, розрахунок параметрів достовірності моделі ARIMA в XLSTAT Basic 2016 компанії Addinsoft для Microsoft Excel 2016, дані дослідженої фінансової звітності промислових підприємств, довідки та акти впровадження результатів дослідження у діяльність промислових підприємств та навчальний процес Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», список публікацій здобувача за темою дисертації.

ВИСНОВКИ

У дисертаційній роботі вирішено науково-практичне завдання щодо розробки та наукового обґрунтування теоретичних і науково-методичних підходів до інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на промислових підприємствах. Основні висновки та результати, які отримано у процесі дослідження, полягають у такому:

1. Узагальнено теоретичні підходи щодо визначення основних дефініцій інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на підприємстві в частині уточнення трансферу інновацій підприємства, як комплексу економічних відносин суб'єктів інноваційно – інвестиційної діяльності щодо впровадження нових науково – технологічних, соціальних, віртуальних (у т.ч. нематеріальних, інтелектуальних, інформаційних) високотехнологічних рішень, що обумовлює взаємозв'язок інвестиційних і інновацій процесів з метою досягнення економічного ефекту, визначає їх форми, засоби та носить високо – ризикований характер, це поглибить теоретичне підґрунтя інвестиційного забезпечення впровадження інновацій. Здійснено аналіз особливостей інвестиційної та інноваційної діяльності підприємств в національній економіці та світовій. Доведено, що інноваційна діяльність характеризується високим ступенем невизначеності і підвищеними ризиками, зважаючи на довготривалі строки створення і впровадження інновацій

та окупності інвестицій. Крім того, нелінійний та непередбачуваний характер впливу факторів зовнішнього середовища зумовлює необхідність визначення основних факторів, які впливають на залучення інвестицій при впровадженні інновацій.

2. Детермінація інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на підприємстві дозволила удосконалити класифікацію ризиків за додатково виокремленими ознаками залучення та впровадження інновацій, що дозволяє обрати організаційні та економічні інструменти інвестиційного забезпечення впровадження інновацій залежно від характеру ризиків та здійснити більш точну оцінку інноваційності підприємства.

3. На основі аналізу стану інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на прикладі промислових підприємств України, та Харківської області, зокрема, виявлено проблеми та запропоновано розробку методичного підходу щодо визначення інноваційності підприємства за системою комплексних показників з врахуванням впливу факторів з подальшою оцінкою ступеня ризикованості інвестування при впровадженні інновацій на прикладі промислових підприємств за удосконаленою класифікацією ризиків, що дозволить приймати обґрунтовані рішення та розробляти заходи зі зменшення ризиків.

4. Для отримання об'єктивних даних щодо ступеню впровадження інновацій також було розраховано та побудовано графіки прогнозних значень інтегрального показника впровадження інновацій на підприємстві на прикладі досліджених підприємств за допомогою трендових моделей та методом ARIMA, що підтверджуються високим значенням коефіцієнту достовірності апроксимації. Такий підхід дозволить як визначати дієвість заходів, спрямованих на зниження ризикованості інвестицій в інноваційну діяльність підприємства, так і достатність власного та традиційного залученого капіталу при формуванні інвестиційного забезпечення впровадження інновацій та надасть можливість у подальшому визначати їх практичну реалізацію за кожним прогнозним періодом.

5. Сучасна практика реалізації інноваційної діяльності на підприємствах вітчизняної машинобудівної промисловості потребує суттєвих змін, які стосуються технологічного оснащення і організаційної складової. Нагальними є проблеми, пов'язані з реалізацією того чи іншого сценарію розвитку підприємства, або імплементації бізнес-моделей діяльності. В роботі запропоновано організаційне забезпечення щодо залучення ризикованого капіталу для фінансування інноваційної діяльності за основними організаційними формами взаємодії підприємства з суб'єктами ринків капіталу та знань за трансфером інновацій, здійснено виділення бізнес-процесів, розроблено інноваційні бізнес-моделі.

6. Набули подальшого розвитку сценарний підхід щодо визначення зміни капіталізації та інноваційності підприємства щодо розширення джерел інвестицій при впровадженні інновацій та диверсифікації ризиків на основі визначення вартості та обсягів залучення інвестицій в інновації, напрямів їх впровадження, структури розподілу прав власності та капіталу, зміни існуючої організаційної структури. Це дозволить сформулювати найбільш привабливі організаційні, фінансово-економічні заходи щодо удосконалення інвестиційного забезпечення впровадження інновацій з урахуванням контролю ключових параметрів ризиків та здійснити їх мінімізацію за рахунок диверсифікації.

7. Основні наукові та прикладні результати дослідження використовуються у практичній діяльності ТОВ «НТЦ «Екомаш»», ТОВ «НВП «Машинобудівник»», ДП «Харківське конструкторське бюро з двигунобудування», а також впроваджені

у навчальний процес Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут».

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті в наукових фахових виданнях

1. Івахненко А.В., Балабай Г.Г. Структура інноваційного потенціалу підприємства / А.В. Івахненко, Г.Г. Балабай // Вестник НТУ «ХПИ»: сб. науч. тр.: темат. вып. / Харьковский политехнический ин-т, нац. техн. ун-т. – Харьков: НТУ «ХПИ», 2006. – Вып. 15: Технический прогресс и эффективность производства. – С. 41-46.

Здобувачем визначено структуру інноваційного потенціалу промислового підприємства.

2. Івахненко А.В. Експортна діяльність підприємства як критерій високотехнологічності продукції / А.В. Івахненко // Вісник НТУ «ХП» (економічні науки). – Харків: НТУ «ХП». – 2018. – № 20 (1296) – С. 117-121.

3. Горовий Д.А., Івахненко А.В. Моделювання узагальненого показника інноваційної діяльності підприємства / А.В. Івахненко, Д.А. Горовий // Моделювання регіональної економіки. – Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, №1(33), 2019. – С. 163-182.

Здобувачем визначено фактори, що впливають на побудову показника інновативності.

4. Івахненко А.В. Розробка заходів з залучення венчурного капіталу для фінансування міжнародного трансферу науково-технічних інновацій на машинобудівних підприємствах / А.В. Івахненко // Моделювання регіональної економіки. – Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, №2(34), 2019. – С. 169-177.

5. Івахненко А.В., Сітак І.Л. Особливості управління ризиками в сучасних умовах / А.В. Івахненко, І.Л. Сітак // Вісник НТУ «ХП» (економічні науки). – Харків: НТУ «ХП», № 2 (2020). – С. 125-128.

Здобувачем визначено особливості управління ризиками залучення інновацій та проведено їх класифікацію.

6. Івахненко А.В. Пріоритетні напрями міжнародних інвестицій в сучасній українській економіці / А.В. Івахненко // Вісник НТУ «ХП» (економічні науки). – Харків: НТУ «ХП», № 3 (2020). – С. 101-106.

7. Івахненко А.В. Фінансове планування технологічного оновлення промислових підприємств / А.В. Івахненко // Вісник НТУ «ХП» (економічні науки). – Харків: НТУ «ХП», № 6 (2020). – С. 117-121.

8. Горовий Д.А., Івахненко А.В. Застосування інноваційних бізнес-моделей в управлінні інноваціями на підприємствах в умовах ризиків / А.В. Івахненко, Д.А. Горовий // Науковий вісник Одеського національного економічного університету Збірник наукових праць. Одеса: ОНЕУ, № 3-4 (276-277), 2020. – С. 103-111.

Здобувачем запропоновано організаційне забезпечення щодо залучення високоризикованного капіталу для фінансування інноваційної діяльності за рахунок побудови інноваційної бізнес-моделі.

Публікації в зарубіжних наукових виданнях

9. Ivakhnenko A.V. Forecasting the Development of Scientific and Technical Innovations at Industrial Enterprises of Ukraine. Colloquium-journal, №33 (85), 2020 Cześć 3 (Warszawa, Polska), pp. 37-41. (включено до наукометричної бази *Index Copernicus*).

Інші публікації

10. Івахненко А.В., Сітак І.Л. Теоретичні підходи до трактування сутності ризиків підприємств, які здійснюють міжнародну діяльність / А.В. Івахненко, І.Л. Сітак // Національна економічна діяльність і міжнародні економічні відносини: сучасний стан та тенденції розвитку: колективна монографія / Кол. авторів. – Полтава: ПП «Астроя», 2020 – С. 118-124.

Здобувачем запропоновано класифікацію ризиків інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на підприємстві.

Публікації у матеріалах конференцій

11. Івахненко А.В. Управління трансфером технологій як складова діяльності міжнародних корпорацій / А.В. Івахненко // Матеріали Міжнародної науково – практичної конференції «Проблеми соціально-економічного розвитку підприємств» – Харків : НТУ «ХП», 2011. – С. 101.

12. Івахненко А.В. Шляхи підвищення конкурентоспроможності машинобудівної галузі України за рахунок залучення цільових інновацій / А.В. Івахненко // Тези ХІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я». – Харків: НТУ «ХП», 2010. – С. 156.

13. Івахненко А.В. Аналіз впливу міжнародних технологічних обмінів на конкурентоспроможність українських промислових підприємств / А.В. Івахненко // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми соціально-економічного розвитку підприємств» – Харків : НТУ «ХП», 2010. – С. 87.

14. Івахненко А.В. Трансфер технологій, як фактор підвищення інноваційного рівня промисловості / А.В. Івахненко // Тези ХІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я», (Харків, 11-13 травня 2011 р.) – Харків: НТУ «ХП», 2011. – С. 183.

15. Івахненко А. В. Шляхи досягнення технологічних переваг українськими підприємствами в умовах світових інтеграційних процесів. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: Тези доповідей ХХІІ міжнародної науково-практичної конференції, Ч.ІV (21-23 травня 2014 р., Харків) / за ред. проф. ТОВАЖНЯНСЬКОГО Л.Л. – Харків, НТУ «ХП». – С. 159.

16. Івахненко А.В., Левчук Т.В. Фінансування діяльності з модернізації підприємства / А.В. Івахненко, Т.В. Левчук // ХІІ Міжнародна науково-практична конференція магістрантів та аспірантів (17-20 квітня 2018 року): матеріали конференції: у 3-х ч. – Ч. 1 / за ред. проф. Є.І. Сокола. – Харків : НТУ «ХП», 2018 – С. 193.

Здобувачем запропоновано джерела фінансування інноваційної діяльності підприємства.

17. Івахненко А.В. Заходи з технологічного оновлення підприємств, як чинник забезпечення конкурентоспроможності в сучасних умовах / А.В. Івахненко // Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми соціально-економічного розвитку підприємств» – Харків: НТУ «ХП», 2018. – С. 58.

18. Івахненко А.В. Фінансове планування оновлення виробничої бази промислових підприємств / А.В. Івахненко // Financial and credit system: problems and innovations, IV International scientific and practical Internet conference (April 11-12, Odessa, Ukraine). Одеса, 2019. – С. 227-229.

19. Івахненко А.В. Планування технологічного оновлення промислових підприємств / А.В. Івахненко // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей ХХVІІ міжнародної науково-практичної

конференції MicroCAD-2019, 15-17 травня 2019 р.: у 4 ч. Ч. III. / за ред. проф. Сокола Є.І. – Харків: НТУ «ХПІ». – С. 107.

20. Івахненко А.В., Біленко Н.А. Інвестиційне проектування на промисловому підприємстві / А.В. Івахненко, Н.А. Біленко // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXVII міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2019, 15-17 травня 2019 р.: у 4 ч. Ч. III. / за ред. проф. Сокола Є.І. – Харків: НТУ «ХПІ». – С.169.

Здобувачем визначено сучасні організаційні підходи щодо управління інноваціями.

21. Івахненко А.В. Характеристика фінансових ресурсів для технологічного оновлення підприємств машинобудівної галузі / А.В. Івахненко // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXVII міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2020, 28-30 жовтня 2020 р.: у 5 ч. Ч. III. / за ред. проф. Сокола Є.І. – Харків: НТУ «ХПІ». – С. 129.

АНОТАЦІЇ

Івахненко А.В. Інвестиційне забезпечення впровадження інновацій на промисловому підприємстві з урахуванням ризиків. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Харків, 2021.

Дисертацію присвячено комплексу питань, пов'язаних з інвестиційним забезпеченням впровадження інновацій на промисловому підприємстві з урахуванням ризиків. Для цього уточнено понятійний апарат щодо інвестиційного забезпечення впровадження інновацій, удосконалено класифікацію ризиків, пов'язаних із інвестиційним забезпеченням впровадження інновацій на промисловому підприємстві. Визначено, що найбільш загальною характеристикою підприємства, що відображає його здатність до сприйняття інвестицій в інновації є «інноваційність». Для оцінки інноваційності промислового підприємства в роботі було запропоновано методичний підхід на основі запровадження системи комплексних показників, що відображають вплив факторів та ступень ризикованості інвестування щодо впровадження інновацій на промисловому підприємстві.

В роботі запропоновано методичні положення щодо оцінки та прогнозування рівня забезпеченості підприємства інвестиційними ресурсами впровадження інновацій, що поєднує результати оцінки та аналізу капіталізації підприємства, визначеності достатності власного капіталу та можливості залучення традиційних інвестиційних джерел, з подальшим прогнозуванням їх зміни на основі використання адаптивної авторегресії – інтегрованого плинного середнього (ARIMA) з визначенням найбільш вірогідних довірчих інтервалів за детермінованими факторами впливу на інвестиційно-інноваційну діяльність.

Запропоновано теоретико-методичний підхід щодо формування інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності в умовах ризиків, удосконалено організаційне забезпечення залучення ризикованого капіталу для фінансування інноваційної діяльності. Розроблено сценарний підхід щодо

визначення зміни капіталізації та структури капіталу підприємства при розширенні джерел інвестицій при впровадженні інновацій та диверсифікації ризиків.

Ключові слова: інновації, інвестиційне забезпечення, впровадження інновацій, інвестиційно-інноваційна діяльність, промислове підприємство, ризики, трансфер.

Ivakhnenko A.V. Investment support for the implementation of innovations at industrial enterprise, considering risks. – The manuscript.

Thesis for scientific candidate's degree of economic sciences by specialty 08.00.04 – economics and management of the enterprises (by types of economic activity). – National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute", Kharkiv, 2021.

The thesis is devoted to a set of issues related to investment support for the implementation of innovations at an industrial enterprise, taking into account risks. The paper proves that the decisive factors in the development of the world economy are innovation and investment processes, which are becoming increasingly important in the context of globalization. For this, the conceptual apparatus for investment support for the introduction of innovations has been clarified, and the classification of risks associated with investment support for the implementation of innovations at an industrial enterprise has been improved.

The work proves that the main form of introducing innovations at enterprises is the transfer of innovations, reflects the complex of relationships between the subjects of innovation and investment activity, identifies barriers, it is constrained by the effectiveness of its implementation, taking into account the high level of risks, it characterizes. It was determined that the most common characteristic of an enterprise, reflecting its ability to perceive investment in innovation, is "innovativeness". It is the level of readiness of the economic system for innovative changes, its perception of new ideas, the ability to support and implement innovations in all areas of activity and attract investment.

The analysis of investment and innovation activities of industrial enterprises in Ukraine with the definition of forecast trends in its change is carried out, a methodological approach to modeling a complex indicator for assessing the innovativeness of an industrial enterprise and determining the level of investment risks in innovative activities is proposed; methodological recommendations for assessing restrictions on attracting investments and forecasting have been developed.

To assess the innovativeness of an industrial enterprise, a methodological approach was proposed for the main introduction of a system of complex indicators reflecting the influence of factors that determine investment risks when introducing innovations at an industrial enterprise.

Deterministic analysis and forecast of changes in the factors influencing the level of capital security and innovativeness of an industrial enterprise, SWOT analysis of investment and innovative conditions of activity showed the need to form financial, economic and organizational measures related to attracting risk (venture capital) in the formation of investment support for the introduction of innovations.

A theoretical and methodological approach to the formation of investment support for innovative activity in conditions of risks is proposed, organizational support for

attracting high-risk capital to finance innovative activity is improved; scenario approach is proposed to determine changes in capitalization and capital structure of an enterprise when expanding sources of investment when introducing innovations and diversifying risks.

Key words: innovation, investment support, implementation of innovations, investment and innovation activity, industrial enterprise, risks, transfer.

Підписано до друку 30.08.2021 р.
Формат 60 x 84 1/16. Папір офсетний.
Друк-цифровий. Умовн. друк. арк. 0,9. Тираж 100 прим. Зам. № _____

Віддруковано
«ФОП Напольська»
Виписка з ЄДР ЮО та ФОП №248000000000152491
Від 01.10.2013 р.
М. Харків, вул. Ярослава Мудрого, 34
Т. 700-42-81